

NAŠE HLASY

Č.S.N.S. EDMONTON

DIRECTED BY EDITORIAL BOARD
Published weekly by "Our Voices" Publishing Co., 1255 Queen St. W., Toronto, L.E. 6-2135. — Printed by Litera Printing Co., Toronto. — Subscription: Canada \$ 4.00, all other Countries: \$ 5.00

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY

NEZÁVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

Saturday, June 13th, 1964.

Ottawa, and for payment of postage in cash. Authorized as second class mail by the Post Office Department.

No. 23 (370) Vol. X.

Dr. JAN PAPANEK

DR. EDUARD BENEŠ — VODCA, PREZIDENT, ČLOVEK

Pokračování z min. čísla.

V textu řeči potom varoval:

"Evropa prežívá velikou revoluci, politickou, hospodársku a mravní"

a dále pokračoval:

"...v tejto chvíli, keď nebezpečia straty toho všetkého sa opäť ukazujú; keď okolných nacionalizmov v budúcich dobách by snáď sa mohol pokúsiť o zničenie diela, ktoré sme toľkými obetmi za vojny a po vojne vytvorili, v tej dobe zjavuje sa náš starý, skoro dedičný hriech, vyjadrujúci sa túhami, tendenciami, programy a konkrétnymi plánmi po autonómizme alebo separatizme Slovákov. Hovorí sa proti jednote nášho národa československého, hovorí sa na Slovensku proti Čechom a v Čechách proti Slovákom."

"Nie som za separatizmus a autonomizmus, pretože všetci naši národní odporcovia okolo nás i u nás s plným vedomím, o čo ide, tento separatizmus a autonomizmus podporujú, propagačne u nás i za hranicami ho posilňujú prostriedkami nejrôznorodými..."

Reč trvala dve a pol hodiny. Bola prednesená v siedmych strediskách Slovenska a miesto odsúdenia — čo bolo predpovedané — sa Dr. Benešovi dostalo vo všetkých končinách a od všetkých dvoch obyvatelstiev Slovenska opravdu jedinečného nadšeného prijatia. Tisíce jednotlivcov, zástupcov organizácií, inštitúcií i úradov ho všade manifestne vítali. I v súkromných rozhovoroch so stovkami návštevníkov medzi prednáškami snažil sa problémy pochopiť a ľudsky sa na veci dívať. Kde mohol slúbiť pomoc. Vezal som vtedy plný kufor rôznych memorand a petícií. Po návrate trval na tom, že žiadna žiadosť nesmie ostať neriešená.

V máji 1934 som s ministrom Benešom bol zasa na Podkarpatskej Rusi, kde znovu podobne otvorenou úprimnou rečou, adresovanou všetkým jej občanom si získal plnú dôveru a podporu. Pri týchto dvoch zájazdoch sa znovu potvrdilo, že Dr. Beneš cítil zodpovednosť voči republike, mal záujem o osudy jej občanov a na rozdiel od väčšiny vtedajších politikov išiel sa sám informovať do najviac ohrozených krajov a súčasne informoval o tom, čo sa vo svete deje.

Po prezidentských voľbách v 1934 sa začalo nielen hovoriť, ale aj vážne jednáť o rezignácii prezidenta T. G. Masaryka. Bol vážne nemocný a chcel odstúpiť. T. G. M. sám o veci uvažoval už v roku 1927 v dopisoch Dr. Benešovi a stále sa k tomu znovu a znovu vracal — Tieto, Masarykom vlastnoručne písané listy, vzal Dr. Beneš po Mnichove so sebou ako najcennejší poklad. V Chicagu mi ich v 1939 dal do úschovy až do doby kým si ich nevyžiada. Želal si za svojho nástupcu Dr. Beneša, ale vzhľadom k tomu, že koncom dvadsiatich a začiatkom tridsiatich rokov bola vedená ostrá protihradná kampaň, sústredená v prvom rade proti Benešovi, a ktorej cieľom bolo znemožniť Benešovu kandidatúru na prezidentstvo, kombinovať, že by to mohol byť najprv Švehla a po ňom Beneš. To ovšem Švehlovou nemocou a smrťou odpadlo.

Už koncom roku 1933 a začiatkom roku 1934 sa vážne uvažovalo aj o možnosti spolupráce medzi Benešom a Hodžom. Pomer medzi nimi nebol najlepší a ani prezident Masaryk nemal Hodžu rád. Z okolia Dr. Hodžu mi bolo naznačované, že v republikánskej strane nechcú vzdelaného človeka pripustiť k vedeniu, že sa fľekuje a že Dr. Hodža by sa s Dr. Benešom istotne dohodnul. V dôsledku toho som v tej dobe mal s obomi niekoľko rozhovorov, pri ktorých sa viac menej sondaovala pôda. Konkrétne sa začalo hovoriť až po návrate Dr. Beneša z cesty na Podkarpatskú Rus, začiatkom mája 1934, pred prednáškou Dr. Hodžu o československej jednote a autonómii v klube Pritomnost, ktorý bol označovaný, že stojí blízko Dr. Benešovi. Vtedy mi Dr. Hodža povedal, že je a chce byť k Benešovi lojálny, že sú mnohé nedorozumenia, ktoré zavinieli vedúci činitelia jeho strany a že okrem Beneša niet kandidáta na prezidentstvo. O niekoľko dní neskôr mi hovoril, že sú s Benešom na jednej línii a že by si s ním chcel pohovoriť, aby boli stanovené zásady ďalšej spolupráce. Dr. Beneš mi odpovedal, že samozrejme nemá námietok proti Dr. Hodžovi a že bude plne podporovať jeho kandidatúru na predsedníctvo vlády. Oba sa pozdejšie síšli, aby si vzájomne vymenili názory. Ja som do veci priamo viac nezahŕňoval i keď náš priateľský pomer k obom neustal.

To bola tiež doba, keď sa v parlamente často jednalo o zahraničné politické problémy, kde vedľa opozície nemeckých a hlavne maďarských členov, boli ťažkosť hlavne s poslanci Hajnom a Žilkom. Dr. Beneš mi vždy zdôrazňoval, že je treba ich podrobne informovať o činnosti zahraničného ministerstva i keď toho využívajú len k stálej kritike. Je to ďalší doklad jeho demokratického presvedčenia o potrebe informovaného parlamentu.

Po naviazaní diplomatických stykov so Sovietskym sväzom, poverením prednostu politickej sekcie ministerstva zahraničných vecí vyslanca B. Pavlu vedením vyslanectva v Moskve a vzhľadom k pripravovaným zmenám vo vedení republiky, bolo s ním, s vyslancom Kroftom a Dr. Benešom dohodnuté, že mám ísť do Moskvy ako legačný radca, čo zástupca vyslanca Pavlu. Osobné oddelenie ministerstva zahraničných vecí pod zámenkou, že som mladý na túto funkciu, moje menovanie odmietlo. Dr. Beneš to nezvrátil a vtedy mi hovoril, že nechce diktátorsky cez hlavu osobného oddelenia jednat. Tak miesto do Moskvy som koncom 1935 išiel do Pittsburghu.

Dr. Beneš vedel, že som nepatrím k jeho politickej strane. A čo je viac, bol som tajomníkom spolku úradníkov zahraničnej služby, čo znamenalo skoro stály konflikt s osobnou politikou ministerstva. Často sa stalo, že v jednej funkcii som Dr. Benešovi odovzdával protestné memorandá a hneď nato som k nemu prišiel čo parlamentný referent a podával mu zprávu o politických veciach. Nikdy to na náš osobný alebo úradný pomer nemalo vlivu. Nevýjadroval sa zaujate proti svojim politickým odporcom. Snažil sa porozumieť a presvedčiť — a moje referáty bývaly niekedy neprijemné. Keď nemal úspechu nikoho neníčil.

Ďalšia naša úzka spolupráca nastala až po Mnichove, vo februári 1939, keď prišiel do Spojených štátov prednášať na chicagskej univerzite. Ešte pred 15. marcom sme sa písomne dohodli, že v najbližšej dobe sa osobne dohodneme o spôsobe spolupráce. Po

(Pokračování na str. 2)

ŠESTNÁCT LET OPOZDĚNÁ RECENSE

PAMATCE ZÁVIŠE KALANDRY

V těchto dnech vzpomínáme mučednické smrti čtyř představitelů nekomunistické části národa: Jana Buchala, Milady Horákové, Závise Kalandry a dr. Oldřicha Pecla. Byli popraveni 27. června 1950 jako organizátoři první velké protikomunistické skupiny, třebaže se zdaleka neprovinili tím, co jim kladla obžaloba za vinu.

Dnešní vzpomínku věnujeme Závishi Kalandrovi, na jehož příkladě chceme ukázat, jak dalekosáhlého zločinu se dopustil pražský soud, který jej odsoudil na smrt, neboť v Závishi Kalandrovi popravil nejen bývalého redaktora Rudého Práva a odpůrce, skutečného, důsledného a dávného odpůrce stalinismu, nýbrž také jednoho z našich největších historiků, který se zapsal do našich dějin knihou "České pohanství".

Nemůžeme uctít památku Závise Kalandry lépe než recenzi jeho knihy, vyšlé v dubnu 1948. Nemohli jsme tak učinit dříve proto, že se kolegové Jiřímu Hlubčukovi podařilo teprve nedávno opatřit její výtisk. "České pohanství" zůstalo tak po šestnáct let umčeno, a to jednak proto, že doma komunisté nemohli přiznat Závishi Kalandrovi — na indexu od svého rozchodu se stranou v době krvavých stalinových čistek v roce 1936 — jakékoli zásluhy, jednak proto, že se do zahraničí buď jeho kniha nedostala, nebo na ní neměli povolanější lidé zájem. Kalandrova kniha patří totiž do kategorie těch kacířských knih, které potřebují, aby jejich autor byl desítkami mrtvých, než je jeho pravda uznána. Je obdobou Masarykova boje proti Královédvorskému a Zelenohorskému rukopisu.

"České pohanství" se zabývá prvními třemi stoletími našich dějin, stoletími, zahalenými až do Kalandrovy knihy temnotou takřka nepronikatelnou. Všichni známe jejich nejstručnější obsah:

Praotec Čech přivedl náš národ do země, která po něm byla nazvána Čechy. Jedním z prvních panovníků v Čechách byl Krok, který měl tři dcery, Kazi, Tetu a Libuši. Libuše byla nejmladší, ale pro svůj rozhled a soudnost nastoupila po svém otci na trůn, s něhož vládla moudře, až spor dvou bratří nespokojených s jejím rozsudkem ukončil její vládu. Libuše se zřekla trůnu, poradila však svým poddaným, kde a jak najdou vládu — muže: v Stadicích. Přemysla-Oráče. Po Přemyslu se vystřídal na českém trůně Nezamysel, Mnata, Vojen, Vnislav, Křesomysl, Neklán a Hostivit. Následovali ještě Bořivoj I. a Spytihněv I., než na český trůn zasedl patron české země sv. Václav.

Tak to vykládá "podle vyprávění starců", s mnoha a mnoha podrobnostmi ovšem, první český kronikář, děkan pražské kapituly Kosmas, a po něm to opakovali s větší nebo menší respektou Palacký, Tomek, von Lützow a všichni ostatní čeští dějepisci až po naše dny, takže žádnému lajkovi ani nenapadne o pravdivosti všeho toho zapochybovat.

Řekli jsme: Kosmas, první český kronikář. Byl jím však? Jeho kronika pochází z počátku dvanáctého století. Na konci třicetileté války, v roce 1645, našel však Bohuslav Balbín v klášteře řádových kanovníků sv. Augustina v Třeboni t. zv. Kristiánovu legendu o "Životě a umučení sv. Václava a báby jeho sv. Ludmily", která je sepsána tak, aby budila dojem, že pochází z doby sv. Vojtěcha, pra-

žského biskupa, t. j. z 10. století. Je-li tomu skutečně tak, pak nejstarším pramenem českých dějin není ovšem kronika Kosmova, nýbrž Kristiánova legenda.

Slovo má Závish Kalandra: "Sto let platil u nás Kristián beze všech námitek za nejstaršího českého spisovatele, od poloviny 17. století do poloviny století 18. Bohuslav Balbín, který pro nás objevil jeho legendu, pozdravil v ní nadšeně dílo "prvního pokud víme v Čechách spisovatele". Dobner, první kritický duch našeho dějepisce, nemohl uvěřit v pravost Kristiánovy legendy, kladl ji do 12. století, tak jsou mu Kosmas a Kristián autory téměř současnými. ... Padesát let trvalo tenkrát toto nejisté kolísání v naší historické vědě, nežli je ukončilo rozhodné vystoupení Josefa Dobrovského. Pak byl pokládán celých sto let za našeho nejstaršího spisovatele zase Kosmas — až mu prof. Pekař toto čestné místo znovu upřel ve prospěch "mnicha Kristiána". Od těch dob minulo už téměř půl století a české dějepisce ještě stále kolísá v nejistotě, v rozpacích, v polemikách: kdo stojí na jeho počátku? Kosmas nebo Kristián?"

Jako kdysi Dobrovský tak roku 1948 ukončil kolísání Závish Kalandra. Po jeho knize "České pohanství" nemůže být již nejmenšího sporu, že nejstarším českým spisovatelem je Kosmas a že Kristiánova legenda je podvrh sepsaný na počátku 14. století, sepsaný až po Dalimilově kronice z roku patrně 1314.

Celý první díl "Českého pohanství" je věnován důkazům, že Kristiánova legenda je padělek. Kalandra ji podrobuje kritice formální i věcné, rozebírá Kristiánovu latinu a ukazuje, že je to zkrompovaná latina 13. a 14. století. Po stránce věcné ukazuje stránku za stránkou, jak Kristián otroky přepisoval legendy z doby mladší, než bylo 10. století, včetně Dalimilovy kroniky. Odchyly si dovoil jen tam, kde potřeboval zastítn dobový původ svých pramenů. Nejvíce však usvědčuje Kristiána jeho ideologie.

Kristián je nesporně český vlastenec. Vytýká svým vrstevníkům, že jinde — ve Francii — by stáveli sveticím, jakou je sv. Ludmila, velké kláštery: zapomněl, že době, kdy údajně psal svou legendu, nebyla sv. Ludmila prohlášena ještě za svatou. Kristián, jak píše dále Kalandra, "eliminuje Němce z našeho soustředí, za vzor nám starí daleko kulturní Francii, ne blízké německé země. Eliminuje náš státoprávní poměr k německé říši: vynechává záračnou historii, oblíbenou v jiných svatováclavských legendách, kde kníže Václav zasadil na císařovu stolu s jeho ostatními říšskými vasaly V. narážce na český původ biskupa Vojtěcha projevuje dost průhledně nelibost nad tím, že pražskými biskupy bylo tolik Němců. A jeho sv. Vojtěch sám není odhovouncem německé kultury, jak jej zná historie; ne, to je vybájený přítel slovanské liturgie, který má aspoň ve své české diecési povolit čtení legendy, na prvním místě oslavující slovan- ské věrozvěsty — legendy" německé hierarchie nepřijatelné (totiž své vlastní).

Dokončení na straně 2.

VZPOMÍNKA NA

DR. MILADU HORÁKOU

pořádá Dámský odbor Čs. Národního sdružení v Torontě, dne 18. června 1964. V SOKOLOVNE 1621 Dupont St. o osmé hodině večer. Promluví Dr. Petr ZENKL

OHROMNÉ MALÍČKOSTI

Polemická poznámka k článku (Ohromné malíčkosti) Dr. Karla Schwarzenberga:

Velmi mě zaujal článek Dr. K. Schwarzenberga Ohromné malíčkosti, ve kterém autor více méně nadhazuje otázku, zda je vhodné přijímat změny v českém pravopisu, tak jak to chtějí komunističtí češtináři. Nevím byl-li jsem to já, který v některém ze svých článků použil slovo "diskuze". Myslím že ano. Podle nových českých pravidel možno totiž použít: diskuse, diskuze a dokonce i dyskuse. Vůbec podle těchto pravidel se používá většinou "z" tam kde se používalo "s". Několik příkladů: senzibilita, senzitivní, senzace, senzorický, prezident, poezie, pozitivní atd.

Já osobně nikdy o tomto problému hlouběji nepřemýšlel a jelikož čtu více literatury (novin a časopisů) z domova než z exilu, snad automaticky a více méně podvědomě používám ve svých článcích jazyk domova. Po přečtení připomínky Dr. Schwarzenberga jsem se nad problémem zda přijmout či nepřijmout češtinu domova hlouběji zamyslel a došel jsem k následujícímu osobnímu názoru: Nepřijímeme-li češtinu domova, tak jak dnes doma mluví a píše, odcizíme se domovu ještě více. Silně pochybuji, že změny které se v jazyku zavádou a vžijí, se budou po našem návratu domů podle našeho mínění. Z toho důvodu přijímám nová pravidla českého pravopisu zavedená u nás po našem odchodu. Jsem však dalek toho do rozpravy o českém jazyce nějak zasahovat. Nejsem k tomu povolán a snad by bylo dobře, kdyby se k věci vyjádřili experti českého jazyka v exilu. Nakonec bych chtěl ještě panu Dr. K. Schwarzenbergovi poděkovat za jeho zajímavý článek, který nutí k přemýšlení. M. ZVÁRA

KRÁTKÉ ZPRÁVY

V Moskvě se objevují první reklamy na předměty běžné spotřeby.

Americká F.B.I. připouští, že pověstný detektor, zjišťující pravdu či lež, se může zmýlit ve 28% případů.

Zakladatel moderních Olympijských her Francouz Pierre de Coubertin se narodil právě před 100 lety. Tohoto výročí bude vzpomínou 17. června v Paříži slavnostním způsobem.

V Německu bude vzpomínou 20. výročí atentátu na Hitlera. Na základě Erhardova výnosu budou dne 20. července vyvěšeny v Západním Německu státní vlajky.

Odhaduje se, že dosud 85% rodičů v Západním Německu používá tělesných trestů při výchově svých dětí.

Generál de Gaulle plánuje v roce 1965 podniknout cestu do Varšavy.

NAVŠTIVTE ŠTEFANKTOWN KTERÝ JEST OPĚT OTEVŘEN, POUŽIJTE HWY 27, AŽ KE KING VAUGHAN LANE

Dokončení se strany 1.

DR. EDUARD BENEŠ — VODCA, PREZIDENT, ČLOVEK

pádu republiky akonáhle vysl. Vlado Hurban zaistil vyslanectvo vo Washingtone a ja konzulát v Pittsburghu proti zabráneniu Nemci sme ho dňa 19. marca navštívili v Chicagu, a dali sme sa mu osobne i úradne k dispozícii. Vtedy bolo dohodnuté, že sa presťahujem do Chicaga a pod jeho vedením a jeho menom začnem organizovať — Československú zahraničnú akciu. — Potom, až do 12. júla 1939, keď odcestoval do Londýna, som bol s ním v dennom styku — pokiaľ nebol na cestách.

Dr. Beneš bol človekom uzavretým a tichým, pokiaľ sa týkalo jeho citov a súkromného života. Okrem pani Hany — on jej hovoril Hanči — málokto vedel k nemu opravdu preniknúť. Pri blízšom pozorovaní a častejšom styku s ním bolo však vidieť, že má veľmi hlboký a precitný vzťah k človeku. Vidím ho ako sa zhýba k plačúcemu dieťaťu na ulici v Chicagu a snaží sa ho potešiť. Alebo ako sa pýta jemu docela neznámeho českého človeka v núdzi, čím by mu mohol poradiť či pomôcť. Inokedy zasa ako vedel prekonávať vlastné bolesti, aby svoje okolie nazarmútil a nevyvolával súcit — po ktorom trpiac túžime. Vidím ho ako vystupuje z lietadla v Chicagu, ktoré vyše hodiny krúžilo v strašnej búrke, blýskavici nad letišťom a hneď ako sme sadli do auta sa dotazuje, aby sa vyhnul prejavu starosti nás všetkých o jeho bezpečie čo je nové a čo je treba zariadovať, len aby sme zabudli na nebezpečie, ktoré zažil.

Naše rozhovory sa vtedy sústreďovali na Mnichov a čo bude treba podniknúť, aby jeho následky boli odstránené; ako udržať v činnosti čo najväčší počet československých zastupiteľských úradov; ako získať prostriedky k financovaniu celej akcie; ako zapojiť do akcie všetkých krajských činiteľov vo svete v stejnej miere ako sa to manifestčne stalo v Chicagu a po celých Spojených štátoch nielen morálnou a politickou, ale aj finančnou pomocou. Veľkú starosť mu pôsobilo navazovanie stykov s domovom a vzájomné informovanie sa. Uvažoval už vtedy o zjednotení budúceho československého politického života tým, že by boli iba tri strany. Bol presvedčený, že vojna do jasna 1939 začne a uvažoval o príprave organizovať armádu.

Snažil sa získať každého československého činiteľa do odboja, bez ohľadu na jeho politické smýšľanie. Získaval priateľov pre československú vec v americkej i ostatnej medzinárodnej verejnosti. Vedľa prednášok na chicagskej univerzite mal desiatky a desiatky prednášok na iných univerzitách, v rôznych organizáciách a kluboch. V prvých mesiacoch financoval celú akciu z honorárov za tieto prednášky. — Mal dve dôverné návštevy u prezidenta Roosevelta, ktorý ho privítal slovy: "v mojich očiach ste nikdy neprestali byť prezidentom". Mal radosť z tejto návštevy a cestou z letišťa, nás oboch pozval na večer, aby sme i my počuli čo bude Hanči vyprávať o výsledku. Takto ho prijímali a ctili guvernéri. Predstavitelia rôznych mest — najmä však Chicago i New York a hospodárski i kultúrni činitelia — ho takto prijímali a ctili. Na svetovej výstave v New Yorku, pri otvorení československého Pavillonu, konal spoločne s vyslancom Hurbanom prehliadku čestnej rot, ako poctu, vyhradenú hlave štátu. Pokračovanie príste

ŠESTNÁCT LET OPOŽDĚNÁ RECENSE

Dokončení se strany 1.

Zádný český kněz nemohl být takovýmto vlastencem v 10. století, v době Vojtěchova biskupování. Křesťanství k nám přicházelo z Německa, přátelský vztah k Němcům byl proto předpokladem k přijetí do kněžské třídy. Jmenovitě nebylo možno mluvit v protiněmeckém duchu k biskupu Vojtěchovi, jehož s jeho českou vlastí pojila "jen dvakrát opakovaná serie nedorozumění a konfliktů" a který sám byl spřízněn s německou dynastií a byl osobním přítelem německého císaře. Kristián, kdyby byl žil skutečně v 10. století, nebyl by se směl odvážit věnovat Vojtěchovi svou legendu. Jeho vlastenectví se nijak nehodí do 10. století, zato však plně odpovídá době, kdy skutečný Kristián psal — po částku 14. století. Tehdy už byly nižší duchovenstvo, šlechta i měšťanstvo protiněmecky zaměřeny.

Kristián prozrazuje své čtrnácté století ještě také svým pohledem na původ státu. Kosmas, píšící v duchu 12. století, líčí prvotní stav našeho národa jako ráj, který byl náhle zničen vznikem panovnické moci. To bylo pojetí odpovídající soudobé církevní teorii, učení sv. Augustina. Církev byla tehdy ještě v boji se světskou mocí a potírala ji v zájmu svých vlastních světovládých snah, kde mohla. Sv. Augustin dal proto do církevních služeb učení řeckého filosofa Platóna. Kristián naproti tomu líčí počátky českého národa právě opačně: .

"Slované v Čechách, položení až na severu, oddáni jsouce modloslužbě jako bezuzdný kůň bez zákona, bez knížete neb vladaře neb města jako nerozumná zvířata po různu se potulující jen širou zemi obývali . . ."

Kristián říká tak pravý opak toho, co říkal Kristián; tak jako však Kosmas říkal, co platilo v jeho době, tak Kristián také jen opakuje církevní učení své doby, totiž učení Tomáše Akvinského,

kteří už nehlásal Platóna, nýbrž Aristotela. Tomáš Akvinský psal: "...neboť země či státy, neovládané jedním mužem, trpí nesváry a bez míru se potácejí... Naopak země a státy, ovládané jedním králem, těší se míru, kvetou spravedlností a radují se z hojnosti všeho."

Po smrti německého císaře Friedricha II. v roce 1250 Řím hledal a našel vyrovnání se světskou mocí a propůjčil jí své požehnání: králové a císaři začali vládnout "z boží milosti".

Kalandrovi se podařilo dokázat, že Kristián nepsal v 10., ale mnohem pozdějším století. Kosmas zůstává našim prvním a nejstarším dějepisem. Kde však vzal své podrobnosti, které nejsou zaznamenány v žádné jiné soudobé nebo starší kronice? O tom příště. Frant. Třešňák.

Pokračování příště

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ
SDRUŽENÍ V KANADĚ
ODBOČKA V HAMILTONĚ

Vás tímto srdečně zve na svůj tradiční

PIKNIK

Který se koná na společné farmě u
Obrů a Urbanů, dne 21. června t.r. po
celý den.

★

Občerstvení všeho druhu, hry a závody pro velké i malé, velké závody ve stříbě, táborák, zpěvy, hudba; toto vše vsazeno do pěkného rámce nádherné přírody, dá Vám všem možnost ztrávit příjemnou neděli a tak zapomenouti na Vaše denní starosti a strasti.

★

— Přijďte, a nebudete toho litovat —

★

Těšíme se již na Vás,

★

Zabavný výbor odbočky Č.S.N.S.
v Hamiltoně.

Z TORONTA

Jedinečná hudební veselohra "Evelyn" je na programu divadla Crest do 13. 6. V hlavní roli je Tom Kneebone.

Soubor vídeňských umělců předvede Straussovu operetu "Wiener Blut" v O'Keefe Centre ve dnech 25. 8. až 29. 8. t. r. Baletní soubor z Paříže vystoupí na prknech divadla O'Keefe ve dnech 26. 6. a 27. 6. t. r.

POUT DO SVATYNĚ MUČEDNÍKŮ V MIDLAND, ONT.

Naše výroční pout do Svatyně mučedníků v Midland, Ont. bude letos v neděli 14. června: O 11.00 h. dop. východního letního času bude MSĚ SVATÁ u oltáře u XII. zastavení křížové cesty venku. Za nepříznivého počasí bude mše sv. v kostele. Bude ji obětovat P. F. Dostál, S. J. z Montreálu. O 2.00 h. odp. bude KRÍŠŤOVÁ CESTA v kostele a sv. požehnání. Povede ji dp. J. Janda z Toronta.

Svatyně mučedníků u Midlandu, Ont., asi 90 mil na sever od Toronta, je chrám postavený v místech, kde sv. Jan de Brébeuf a spolumisionáři působili v 17. století mezi Indiány Hurony, a pět z nich bylo ve zdejší krajině kol misijní stanice Fort Sainte Marie u nynějšího Midlandu, Ont. a tři v krajině u nynějšího Ayrville, N. Y., za velikého trýznění umučeno od Indiánů Irokésů nebo Mohawků. Poutní chrám Martyrs' Shrine v Midland, Ont. připomíná svou polohou a stavbou náš Svatý Hostýn na Moravě. Konáme již 30. let naši pout vždy v duchu modlitby za naši starou Vlast a za kněžská a řeholní povolání pro náš národ. — Zveme Vás, abyste přijeli na pout do Martyrs' Shrine v Midland, Ont. v neděli 14. června. NB. Dobrá cesta autem je z Toronta po dálnici č. 400 do Barrie, a pak po silnici č. 27 do Midlandu.

NO DEATH PENALTY

Je zásadní rozdíl mezi našimi činy, zda je děláme jen proto, že musíme z povinnosti a ohledu na nazírání přirozeného člověka, nebo vyplývají z potřeb zachování života rodin, které charakterizují mravní profil lidské společnosti.

Autorita Boží, která je autoritou nejvyššího dobra, nejdokonalější Spravedlnosti, je pro nás formována v zákonech křesťanské morálky — DESATERA — za účelem dosažení vyšších cílů, pro které je člověk stvořený. Jak zákaz krádeže je předpokladem důvěry mezi lidmi, tak mnohem více Bůh vložil do příkázání — NEZABIJEŠ.

Od dob bičování Krista nic se nezměnilo v brutalitě a mučení lidí jen proto, aby v bolestech učinili příznáky k tomu, co se jim za vinu klade.

Právě v našem století prožili národy mnoho krutosti a bylo prolito mnoho slz.

Byly vlády a padaly — lidé se mstili a zabíjeli. Lidský život neměl žádnou cenu, obsahoval jenom zlo a nelidskost.

Křesťanství nás učí, že právě v v době, kdy pronásledují nás těžkosti, máme projevit svoji sílu a dobrou vůli, že chceme zůstat dobří.

Podat žebrákovu kus chleba, nebo malý groš, pokládá lidstvo za projev hluboké humanity.

Posuzování a úvahy co je vražda — odvodňování popravkykonané politickým režimem — nám odstupem času dokazují — vražda jako vražda.

Pláče člověk spravedlivý a pláče i člověk trestaný. Pláč nad ztrátou milovaných a pláč za poklesek a provinění jsou slzy zvýraznění lásky a citu.

Slzy nemají být vyznáním bezradnosti — mají přinést milost ve znamení vůle Boží.

Jidaš Iskariotský dokázal, že převládá lžst ze zrady spravedlivého — vrací peníze.

Jaký bude zákon rozhodující o životě a smrti člověka? Torontský vynikající advokát Arthur Maloney začal boj — NO DEATH PENALTY. J. Kalla

František Turek:

VÝZVEDNÁ LETADLA NAD KUBOU

Američtí politikové ještě nejsou jednotného názoru, zač kubánského diktátora Cestra pokládat. Většina sice soudí, že je nebezpečím, ale vlivná menšina, reprezentovaná zejména předsedou zahraničně-politického výboru senátu Fulbrightem, pokládá ho jen za protivného otravu, což jako čtvrtodenní zimnici. Proto ani nemá americká politika jednotný názor na nejnovejší Castrovy hrozby, že nebude trpět další přelety ostrova Kuby americkými výzvednými letadly U 2 a začne je sestřelovat. Je zvláštní ironií situace, že Castrovi umožňuje tyto výhrůžky skutečnost, která by vlastně měla přispět ke zmenšení napětí, totiž odchod posledních stovek sovětských vojáků z Kuby. Ze 30.000 sovětských vojáků, kteří byli na Kubě na podzim roku 1962, v době raketové krise, kteří byli na Kubě na podzim roku 1962, v době raketové krise, zůstává jich dnes na ostrově patnáct set, nejvyšší dva otázky je, co po sobě na Kubě zůstává. Zda nejmodernější protiletadlové rakety, schopné sestřelovat letadla U 2, nebo druhoradý materiál, který nemá potřebných donosů. Je známo, že na 24 protiletadlových základnách, které Rusové na Kubě zřídili, donedávna ještě byly nejmodernější rakety. Je však rovněž známo z diplomatických kruhů v Havaně, že sovětská představitel, se zdráhali Castrovi tyto nejmodernější rakety přenechat. Stejně jako američtí, i sovětské politikové patrně ještě nevědí, zda je Castro jen protivný otrava nebo nebezpečí: váhají svěrit mu zbraně, které by mohly zaplést Sovětský svaz do strašné války. Spojené státy ovšem nadále provádějí politiku, kterou zahájily po říjnové krizi roku 1962, kdy Castro odmítl splnit dohodu mezi Kennedym a Chruščovem o inspekci raketových základů a kdy dále prováděly letecký průzkum Kuby. I po Castrově hrozbě z letošního 17. dubna oznámil prezident Johnson, že bez ohledu na výhrůžky se musí pokračovat v průzkumných přeletech, aby byla jistota, že se na Kubu nedopravují nové rakety.

Na toto prohlášení reagoval Chruščov na oslavě 1. máje v Moskvě. Prohlásil, že americké přelety by mohly strhnout svět do propasti další světové války. A popřel, že se kdy dohodl s prezidentem Kennedym o inspekci raketových základů na Kubě. Americká diplomatická místa nedávají se však vyvést z klidu Chruščovovým prohlášením. Uvědomují si, že bylo namířeno ani ne tak jim, jako Castrovi na uklidnění a kromě toho ještě jako odpověď na obvinění Pekingu, že zraňuje zájmy komunismu, aby se dohodl s Washingtonem. Rudá Čína, která letos po prvé nebyla vůbec nijak zastoupena na moskevských oslavách prvního máje, v podobě hrozičoho přízraku tam tedy přece jen byla. Vše je zrovna tak přítomna i na Kubě, kde Castro má její militantní postoj raději než umírněný postup sovětů. Ale láska k ideám ještě nikoho neuživila, kdežto sovětská hospodářská pomoc Kubu žví.

Nejnovejší projevy Castra, zejména právě o 1. květnu, byly hodny pozoru potud, že hovořily o amerických přeletech už značně mírněji. Kubánský diktátor prohlašoval, že především vyčerpá všechny legální prostředky, aby lety zastavil. To byla patrně nářážka na zahájení akcí ve Spojených národech, jejichž Bezpečnostní radě už poslal o přeletech notu. Ještě příznačněji zněly věty o tom, že odpovědnost a riziko za obranu Kuby je nyní v kubánských rukách, což je asi nářážka, že se už Kubánci nemohou spoléhat na sovětskou vojenskou pomoc a další věta o tom, že se budou americké lety mařit, pokud na to kubánské zbraně stačí. Z této věty někteří američtí znalci usuzují, že odcházející sovětské vojenské oddíly vzaly s sebou prvotřídní a nejmodernější protiletadlové rakety a Castrovi nechaly jen zbraně mnohem méně

výkonné. Dokonce se uvádí, že tyto rakety nemohou dosáhnout do takové výše, v níž letadla U 2 operují, takže je nemohou ohrožovat. Tyto kruhy očekávají, že se proti přeletům bude šílet nikdo v oblacích nad Kubou raketami, ale plamenými slovy za kulatým zeleným stolem Bezpečnostní rady Spojených národů, v New Yorku. Diplomatická akce ve Spojených národech by se ovšem neuskutečnila zítra ani za týden. Potrvá celé měsíce, než se skončí studium všeho materiálu a Castro jistě ví, že žádnou rychlou akci nemůže očekávat. Ale je možné, že se mu tento časový průtah hodí. Má dost jiných náležitějších starostí než jen americké přelety — kterým bezmála celých 18 měsíců přiléhá na je, ho sovětské vojenství hosté — a ví, že by pokus mařit přelety nezůstal bez závažných následků. Za tyto následky by nesl odpovědnost jen on sám, neboť se zdá, že — takové je aspoň mínění diplomatických kruhů v kubánském Havaně — že sovětské vůdce Castra varovali před ukvapeným postupem. Castro sám se dokonce obává, jak uvádějí některé americké noviny, že Sovětský svaz se chce vojensky od Kuby odpoutat, aby mohl zlepšit vztahy k Washingtonu. To může být nadzor předčasný — rozhodně zatím není ničím doložen — ale jako dlouhodobý cíl je zcela možný. Na konec je ovšem třeba říci, že nelze dělat žádné uzavěry bez Castra. On pak je ze současných politiků nejvtvratější a nejnejistější. Nikdo nemůže ani tušit, co provede zítra nebo za měsíc.

CO S KUBOU?

Jaká je vlastně politika Spojených států vůči Kubě? A jaké má vyhlídky na úspěch?

Na tyto otázky odpověděl právě náměstek ministra zahraničí George Ball v přednášce ve Virginii.

Základem americké politiky vůči Kubě je zjištění, že Kuba nepředstavuje ani pro Spojené státy, ani pro Latinskou Ameriku žádné primé vojenské nebezpečí. Takové nebezpečí existovalo pozdě v chvíli, kdy tam Sovětský svaz instaloval balistické střely. Americké průzkumné letectvo i jiné branné složky se nyní spolehlivě starají o to, že se nebezpečí tohoto druhu znovu neobjeví. Kuba však ohrožuje bezpečnost některých zemí na západní polokouli jako základna komunistické rozvratné činnosti, kde se organizují sabotážní a teroristické akce, odkud se vyzbrojují komunistické bojovky a páte kolony a odkud se řídí propaganda proti demokratickým vládám. Jak se proti tomuto "modernějšímu nebezpečí", jak je Ball nazval, bránit a jak likvidovat?

Jedna možnost by byla likvidovat Castrův režim přímou vojenskou akcí a nebo nepřímou vojenskou bloádou Kuby. Vláda Spojených států tento postup v jádře válečný, jednoznačně zvrhuje. Ale, jak náměstek ministro zahraničí zdůraznil, zavrhne i duhý extrém a to, zahájí s Castrůvým režimem vyjednávaní. Pokud Castro bude politicky, hospodářsky a vojensky záviset na Sovětském svazu, a pokud bude pokračovat v rozvratné činnosti namířené proti Latinské Americe, nebudou Spojené státy ochotny s ním vyjednávat. To je ostatně v souladu s rozhodnutím Organizace amerických států.

Když se tedy vyloučí oba extrémy — válečné akce a vyjednávaní — jeví se jako nejúčinnější politika, kterou Washington soustavně sleduje. A to, podnikat diplomatické a hlavně hospodářské kroky za těmito jasně definovanými účely: Za prvé, omezit schopnost nynějšího kubánského režimu vyvážet rozvratnou činnost a násilit do ostatních zemí Latinské Ameriky; za druhé, ukázat kubánskému lidu i členům Castrava aparátu, že nynější režim neslouží a nemůže sloužit jejich zájmům.

OTEVŘENÍ STŘEDISKA OSADY ST. VÁCLAVA

Dokončení se strany 3.

gan, třebaže již zřídka koná obřady pro vysoký věk. Osobní účasti chtěl však vyjádřit uznání české farnosti. Při obřadu svěcení asistovali čeští kněží z Montrealu, Chicaga a Toronta. Čestný doprovod Kolumbových rytířů a skupina chlapců a děvčat ve slováckých krojích dodali slavnosti zvláštního lesku.

Kostelní sbor za řízení Josefa Stalmacha a doprovodu dra Kyselky na varhany zazpíval Říhovu MQI. Slavnost byla ukončena svatováclavským chorálem.

Chvalně známá posvícenská tradice česká a moravská byla zachována i v těchto dnech zásluhou četných dam, které zasluhují díky za materiální uspokojení četných návštěvníků.

PROJEV ALD. BENA

Vysokodostojní a důstojní Páni, vzacní hostia, drahí priatelja!

Mám čest pozdravit Vás při tejto slávnostnej príležitosti aj vo svojom rodnom jazyku — po slovensky. V mene svojom, aj v mene starostu a správy mesta Toronta blahoželám Vám k vybudovaniu chrámu svätého Václava, patrona českej zeme a českého národa. S kresťanstvom prišla kultúra a civilizácia k Vášmu českému národu a pridržanie sa kresťanských princípov pomôže aj našej novej vlasti Kanadě prekonať problémy dnešnej chaotickej doby.

Ako Kanadan slovenského pôvodu verím, že v duchu kresťanstva bude možno nájsť aj dobrý pomer medzi Slovákmi a Čechmi, ktorý pomer politika, zbavená prestanských princípov, v minulosti i teraz pokazila. Medzi slovenskými a českými katolíckymi cestoróbia bol dobrý pomer a spolupráca. Idea cyrilometodská nás spájala a oduševňovala. Politika, zbavená zásad spravodlivosti a respektu prirodzeného práva, nás rozdvíjala. Je čas, aby sme v záujme náboženskej slobody hľadali napraviť, čo sa v minulosti nesprávne robilo.

Vo Vašej českej zemi tak ako na našom rodnom Slovensku je dnes náboženstvo prenasledované. Blahoželám Vám, Vaším duchovným a všetkým, ktorí sa pričínili o výstavbu tohto chrámu Vášho českého patrona, že obnovujete tradície svätováclavské v našej novej vlasti Kanade. Slovenský národ je známy svojou zbožnosťou a preto my Slováci sa úprimne tešíme, keď Kanada českého pôvodu dokazuje vernosť svojím náboženským tradíciám aj v Kanade. Nech Boh žehná Vaše snahy a nech kostolík svätého Václava slúži Bohu i Vám ku cti a sláve.

PROJEV INŽ. O. HAVELKY

Je mi skutočnou ctí a potešením uvítať naše vzácne hosty jménem Osady sv. Václava.

Dovoľte mi, abych Vám vyslovil naše úprimné díky za to, že jste přijali naše pozvání a bez ohledu na námahu a v mnohých případech i bez ohledu na velkou vzdálenost, přišli jste se zúčastnit oslav posvěcení našeho nového kostela a haly sv. Václava.

Pro naši malou katolickou skupinu v Torontě je to radostná událost. Otevřením našeho nového kostela se uskutečnil dávný sch, později i přání a konečně pevné rozhodnutí katolíků pod vedením našeho faráře d. p. Jandy, mít svůj vlastní kostel.

Před 13 lety malá skupina nově příšlých do Kanady a několik rodin Kanadanů Československého původu v Torontě utvořili náboženskou osadu s d.p. Bernáčkem, duchovním vůdcem a organizátorem.

Nově přichozí byli většinou lidé zcela nezabezpečení a chudí, kteří právě přežili smutné a někdy i tragické události spojené s německou okupací a hned následované komunistickou persekucí, spojenou se ztrátou veškerého majetku, se ztrátou osobní svobody, zničením jejich povolání a

s nejhorším zlem ze všehožníčným rodinných svazků.

Oni také zakusili ponižující poměry v Německých a Rakouských uprchlických táborech a musili projít tvrdou zkušeností prvních kroků v této nové a pro každého nově přichozího, divné cizí zemi.

Tito lidé potřebovali morální podpory a povzbuzení a pochopitelně hledali je ve své víře, která učí tak vhodně víru, naději a lásku.

A když si zajistili alespoň základ své existence, t. j. potravu a obydlí z příjmu jejich prvního zaměstnání, v mnohých případech práce, která byla daleko pod úrovní toho čím se dřív zaměstnávali doma, chtěli vyjádřit vděk Všemohoucímu za to, že je obdaril domovem v této zemi.

Z počátku byly služby Boží konány v pronajatém kostele Jezuitské koleje na ulici Wellington, načež po šesti letech jsme se přestěhovali do vlastního majetku na ulici Bloor.

Přesto, že služby Boží musely být konány ve stejné místnosti používané také pro účely náboženské, byli jsme tam spokojeni a možno říci, že se nám tam relativně dařilo.

Tato celkem konsolidovaná situace byla rozrušena vyvlastněním našeho majetku pro účely podzemní dráhy.

Poněvadž je to lidsky přirozené usilovat stále o zlepšení, ani my jsme neměli jiné cesty. Museli jsme si opatřit lepší majetek, místo, kde bychom měli kostel oddělený od haly a zasvěcený výhradně náboženským účelům. Dále jsme museli opatřit slušné obydlí pro našeho duchovního správce a farní kancelář a konečně museli jsme mít i halu.

Naším úmyslem a přáním bylo mít halu, kde bychom mohli pokračovat a rozvíjet činnost v duchu jednoho z nejčistších, nejkrásnějších, nejúčinnějších učení naší církve, t. j. učení vzájemné lásky.

My Češi a Slováci považujeme sv. Václava za ochránce svého národa a my torontští Čechoslováci jsme ho zvolili ze patrona svého kostela. Sv. Václav, mučedník a světec jest po celých tisíc let symbolem nejvyšších křesťanských ctností-pokory a mírumilovnosti. My Češi, jsme prošli tragedií, několika náboženských válek, které začaly z velké části id ologickým nedorozuměním, byly živěny nesnášenlivostí a vedly k strašnému zničení nenahraditelných hodnot a vyčerpání našich národních zdrojů pro mnoho generací a končily ztrátou nezávislosti na 300 let.

My Češi máme jednu z nejstarších universit, Karlovu universitu v Praze, založenou 1348, které předcházely pouze university v Bologne, v Oxfordu a v Paříži.

My Českoslováci, žáci řady filosofů a učitelů, křesťanské demokracie, založené na vzájemné toleranci, respektu k jiným názorům a nekompromisní spravedlnosti chceme prohlásit jasně, že naše hala nebyla postavena pro sobecké účely malé skupiny. Chceme toto kulturní středisko zasvětit ideám míru, tolerance, ohledu k druhým a šíření dobré vůle. A tak mně dovoďte ukončit těmito slovy: přejeme si, aby ten to kostel připomínal a byl hoden svého patrona sv. Václava, jsme rozhodnutí zcela, v souhlase s duchem, který posledních několik let proniká do světa z Říma, zasvětit tuto halu hledání a šíření myšlenek a činností, které by naše lidi spojovaly, které by přispívaly k vzájemnému porozumění a účtě a pomohly překonávat obtíže, které naše lidi trápí.

Proto mohu říci, že naše hala není pouze katolickou síní, ale síní, která bude sloužit všem Čechům a Slovákům v Kanadě.

Naš dobrý kněz, sv. Václave, modlíme se k Tobě, abys pomohl nám a našim dětem splnit tyto ideje a sliby a žít podle Tvého Závěru příkladu.

**STÁLE SE HLEDÁJÍ
DÁRCI KRVÉ**

Shlédněte Ontario nejlepší místo dovolených v Kanadě

Ontario má všechno, nač si pomyslíte, chcete-li prožít jednu z nejzajímavějších dovolených svého života.

Na prvním místě, Ontario měří 415.000 čtverečních mil, plných zajímavých věcí. Má také čtvrt milionu jezer vhodně umístěných a umožňujících dovolenou obohacenou plaváním, jízdou na lodích a rybařením.

Ontario je ideální k životu v přírodě. A je daleko víc. Má zajímavé zámky a katedrály, umělecká muzea a výstaviště,

tě, členy Jízdní Policie v červených kabátech a mocná starodávná děla. Ontario je symbolisováno úchvatností niagarských vodopádů, jakož i kouzlem kávariček na chodnících.

Vaše Ontario je živým a neustále se měnícím místem, v němž dovolená je skutečnou radostí.

O další informace si napište na adresu: Ontario Department of Travel, Room 271, Parliament Bldgs., Toronto, Ontario. Literatura je v angličtině.

Honourable James Auld, Ministr.

Richard Pikna, B. A., LL. B.

ADVOKÁT A VEREJNÝ NOTÁŘ

SUITE 205 - 50 KING STREET EAST
HAMILTON, ONTARIO - TELEPHONE: 528-7922

TOUŽITE MÍT

NOVÉ AUTO?

VLASTNÍ CHATU?

SVOU LOŽ?

Možná, že se vám váš sen splní, když se poradíte s vaší

KAMPELIČKOU

Jste-li členem, nikdo vám nedá levnější úvěr a při tom se ještě budete podílet na zisku

Přesvědčte se!

Úřadujeme: 740 Spadina Avenue

Pondělí 7 — 9 večer

Středa 7 — 9 večer

Sobota 10 — 1 poledne

Tel. 955-0557

PRAHA - TORONTO

(pro vystěhovalce)

\$ 259.90

AIR & OCEAN

TRAVEL CENTRE LTD.

1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)

TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK,
Notář.

PROCK INSURANCE AGENCY

124 PANDORA CIRCLE
SCARBORO, ONT.
AXminster 3-7916

AUTO - POŽAR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

• John Gregor •

Dovoluje si oznámiti, že opět provádí veškerý Plumbing Heating, opravy a nové práce, pod firmou
QUALITY PLUMBING & HEATING COMPANY
Volejte LE 3-8396

Yaroslav Hueber

ADVOKÁT a NOTÁŘ

347. BAY STREET

Suite 210

Tels.: EMpire 8-5536 - 927-1196

Toronto 1

EVROPSKÁ LÉKARNA

posílá

LÉKY DO ČSSR

Rychlé a přesné dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.

TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

L. LUNSKÝ, OPTIK

Brohlidky očí -

Zhotovení brýlí

Prvotřídní kvalita

Hovoříme česky

470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

MILOVNÍK KOPANÉ

Prátelský zápas fotbalistů československého původu byv. Sparty proti mužstvu torontské policie bude sehrán v neděli 14. června na novém fotbalovém hřišti na Masaryktownu v 7 hod. večer. Přijďte povzbudit naše hráče